

Міжнародне кримінальне право

УДК 341.4

Антонов Микита Валерійович

студент міжнародно-правового факультету

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Антонов Никита Валерьевич

студент международно-правового факультета

Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

Antonov Nikita

Student of the International Law Faculty

Yaroslav Mudryi National Law University

Науковий керівник:

Резнікова Олена Ігорівна

кандидат юридичних наук, асистент кафедри

кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Научный руководитель:

Резникова Елена Игоревна

кандидат юридических наук, ассистент кафедры

уголовного процесса и оперативно-розыскной деятельности

Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого

Scientific director:

Reznikova Olena

PhD in Legal Studies, Assistant of the

Criminal Procedure and Investigative Activities Department

Yaroslav Mudryi National Law University

**ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ВИРОКІВ
МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ НА ТЕРИТОРІЇ
УКРАЇНИ**

**О ПРОБЛЕМЕ ПРИЗНАНИЯ И ИСПОЛНЕНИЯ ПРИГОВОРОВ
МЕЖДУНАРОДНОГО УГОЛОВНОГО СУДА НА ТЕРРИТОРИИ
УКРАИНЫ**

**ON THE ISSUE OF RECOGNITION AND ENFORCEMENT OF THE
JUDGMENTS OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT ON
THE TERRITORY OF UKRAINE**

Анотація. У статті автор розглядає можливість визнання та виконання вироків Міжнародного кримінального суду на території України. Досліджує сучасні проблеми законодавчого врегулювання механізму співробітництва з Міжнародним кримінальним судом. Аналізується відповідне матеріальне та процесуальне законодавство України, а також її міжнародно-правові зобов'язання.

Ключові слова: Міжнародний кримінальний суд, визнання та виконання вироків, юрисдикція *ad hoc*, міжнародна судова установа.

Аннотация. В статье автор рассматривает возможность признания и исполнения приговоров Международного уголовного суда на территории Украины. Исследует современные проблемы законодательного урегулирования сотрудничества с Международным уголовным судом. Анализируется соответствующее материальное и процессуальное законодательство Украины, а также ее международно-правовые обязательства.

Ключевые слова: Международный уголовный суд, признание и исполнение приговоров, юрисдикция *ad hoc*, международные судебные учреждения.

***Summary.** In this article the author considers a possibility of the recognition and enforcement of the judgments of the International Criminal Court on the territory of Ukraine. The article draws attention to the contemporary problems in the legislative regulation of cooperation with the International Criminal Court. It analyses relevant material and procedural Ukrainian legislation, and also her international commitments.*

***Key words:** International Criminal Court, recognition and enforcement of judgments, ad hoc jurisdiction, international juridical institution.*

Постановка проблеми. Україна рішучими кроками наближається до загальноєвропейського правового простору. Вже сьогодні багато положень національного законодавства відповідають не лише європейським, але й міжнародним нормам і стандартам. З прийняттям Кримінального процесуального кодексу України у 2012 році, у кримінальному процесуальному законодавстві з'явилась ст. 614, норма якої зробила можливим визнання та виконання на території України вироків міжнародних судових установ, у тому числі Міжнародного кримінального суду (далі – МКС). При цьому, на практиці застосування цієї норми виявляється проблемним, оскільки її текст є вужчим за реальний зміст самої норми. Причиною цього є недостатня правова конкретизація останньої. З огляду на це та деякі інші перешкоди, виникає проблема складності визнання та виконання Україною вироків міжнародних судових установ, у тому числі МКС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Комплексне дослідження проблеми визнання та виконання вироків міжнародних судових установ на території України, у тому числі МКС, отримало недостатній розвиток у працях вітчизняних учених. Разом з тим, окремі аспекти цієї проблеми висвітлені в працях таких вітчизняних учених в галузі кримінального

процесуального права, як А. В. Підгородинська, К. В. Юртаєва, В. П. Мороз, К. В. Задоя та інші.

Формування цілей статті. В контексті визнання Україною юрисдикції МКС *ad hoc* великого значення набуває питання визнання та виконання його вироків на території України відповідно до міжнародно-правових зобов'язань, які взяті на себе нашою державою.

Викладення основного матеріалу. На сьогодні інститут визнання та виконання вироків міжнародних судових установ перебуває в Україні на початку свого формування. Так, у ч. 8 ст. 13 Закону України "Про судоустрій та статус суддів" передбачено, що рішення міжнародних судових установ є обов'язковими до виконання на території України за умов, визначених законом, а також відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1]. Відповідно до ч. 4 ст. 10 Кримінального кодексу України (далі – КК України), виконання в Україні вироку міжнародної судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з КК України визнається злочином або було б злочином у разі його вчинення на території України [2]. Водночас, ст. 614 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) передбачає, що визнання та виконання в Україні вироків міжнародних судових установ, а також прийняття осіб, засуджених такими судами до позбавлення волі, здійснюється згідно з правилами КПК України на підставі міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України [3]. Здійснивши логічно-словесний аналіз змісту цих норм, можна зробити висновок, що виконання вироку міжнародної судової установи є обов'язковим на території України якщо його винесено за діяння, яке в Україні визнається злочином або було б злочином у разі його вчинення на території України. Водночас, визнання та виконання такого вироку здійснюється за правилами КПК України на

підставі міжнародного договору, згода на обов’язковість якого надана Верховною Радою України.

Для правозастосовної практики у цій сфері великого значення набуває визначення точного змісту поняття “міжнародна судова установа”, а також встановлення переліку останнього. Так, сучасне національне законодавство України не містить визначення міжнародної судової установи. Разом із тим, спроби надати таке визначення були зроблені, наприклад, у проекті Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права”, розробленому в межах платформи “Правозахисний порядок денний”. Так, для цілей КК України під міжнародною судовою установою пропонується розуміти міжнародний орган (інституцію), метою діяльності якого (якої) є кримінальне переслідування та притягнення до кримінальної відповідальності осіб, і з яким (якою) Україна повинна співпрацювати відповідно до положень міжнародного договору, згоду на обов’язковість якого надано Верховною Радою України, власного одностороннього зобов’язання, резолюції Ради Безпеки Організації Об’єднаних Націй чи відповідно до іншої підстави, яка впливає з міжнародного права [4]. Підгородинська А. В. під міжнародною судовою установою пропонує вважати судовий або інший орган, наділений аналогічними повноваженнями на здійснення кримінального провадження, створений на підставі міжнародного договору або рішенням міжнародної організації, членом, якої є Україна, згода на юрисдикційність якого надана Україною у встановленому порядку [5, с. 211-212]. Останнє визначення варто вважати цілком прийнятним для цілей цього дослідження. Одночасно слід наголосити, що вказані дефініції суттєвою ознакою таких міжнародних судових установ називають міжнародну кримінальну юрисдикцію. З цього приводу професор М. В. Буроменський зазначає, що під міжнародною

кримінальною юрисдикцією слід розуміти право міжнародних судових органів (установ) згідно із своєю компетенцією розглядати і вирішувати кримінальні справи [6, с. 365]. Таким чином, під дефініцію "міжнародна судова установа" в контексті КК України та КПК України підпадають МКС та Міжнародний залишковий механізм для кримінальних трибуналів (Міжнародний трибунал щодо колишньої Югославії та Міжнародний трибунал щодо Руанди). Остання теза вимагає певної аргументації, яку наводимо нижче.

Зауважимо, для того, щоб вирок міжнародних судових установ, які наділені міжнародною кримінальною юрисдикцією, були обов'язковими для України, така юрисдикція повинна бути визнана нашою державою в установленому національним законодавством порядку. Відповідно до ч. 1 ст. 9 Конституції України [7], ч. 1 ст. 19 Закону України "Про міжнародні договори України" [8] та ч. 1 ст. 192 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" [9], згода на обов'язковість міжнародних договорів надається Верховною Радою України шляхом ратифікації, затвердження, прийняття або приєднання. З цього моменту такі міжнародні договори, за умови їх чинності, вважаються невід'ємною частиною національного законодавства України.

Нині Україна на законодавчому рівні визнала і врегулювала процедуру виконання лише вироків Міжнародного трибуналу щодо колишньої Югославії. Відбулося це шляхом підписання та ратифікації Угоди між Україною та Організацією Об'єднаних Націй про виконання вироків, винесених Міжнародним кримінальним трибуналом для колишньої Югославії [10]. Одночасно, визнання та виконання вироків Міжнародного трибуналу щодо Руанди в Україні нині вбачається неможливим, оскільки відсутній відповідний міжнародний договір з Організацією Об'єднаних Націй. Неоднозначною сьогодні залишається

відповідь на питання щодо можливого визнання та виконання вироків МКС, адже тут існують свої особливості.

Так, з 30 червня 2019 року набирає чинності ч. 6 ст. 124 Конституції України, відповідно до якої: “Україна може визнати юрисдикцію МКС на умовах, визначених Римським статутом МКС” [7]. Вважається, що з цього моменту Україна здійснить довгоочікувані кроки у напрямі ратифікації Римського статуту МКС. На користь такого твердження свідчить також Висновок Конституційного Суду України від 20 січня 2016 року де вказано, що положення ч. 6 ст. 124 Конституції України є конституційним, що власне і робить можливим визнання юрисдикції МКС на умовах, визначених Римським статутом МКС [11]. До того ж, Україна взяла на себе зобов’язання ратифікувати та імплементувати Римський статут МКС та пов’язані з ним документи відповідно до ст. 8 Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом [12]. Так, 3 травня 2016 року на засіданні 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН українська делегація заявила, що Україна встановила своїм пріоритетом ратифікацію Римського статуту МКС [13], а 23 січня 2018 року Парламентська Асамблея Ради Європи ухвалила резолюцію № 2198 “Гуманітарні наслідки війни в Україні”, в пп. 11.2. якої звернула увагу на необхідність якомога швидкої ратифікації Римського статуту МКС [14].

Наразі Україна визнала юрисдикцію МКС *ad hoc* щодо конкретних злочинів без ратифікації Римського статуту МКС шляхом подання двох заяв відповідно до п. 3 ст. 12 Римського статуту МКС [15]. Так, першою заявою від 25 лютого 2014 року Україна визнала юрисдикцію МКС щодо ст. 7 Римського статуту МКС – злочини проти людяності, які були скоєні під час мирних протестів громадян в Україні у період з 30 листопада 2013 року по 22 лютого 2014 року [16]. Другою заявою від 4 лютого 2015 року Україна визнала юрисдикцію МКС щодо злочинів передбачених ст.ст. 7-8 Римського статуту МКС – злочини проти людяності та військові злочини,

скоєні на території України з 20 лютого 2014 року та по сьогоднішній день [17]. Визнання Україною юрисдикції МКС *ad hoc* зобов'язує її здійснювати обмежену співпрацю з МКС у кримінальній процесуальній сфері відповідно до глави IX Римського статуту МКС навіть за відсутності його ратифікації. Це означає, що МКС може проводити вивчення переданої на його розгляд ситуації, здійснювати кримінальне переслідування за злочини, які підпадають під його юрисдикцію та притягати до кримінальної відповідальності злочинців. З іншого боку, Україна не набуває перед МКС будь-якого формального статусу та не може користуватися всіма організаційними та процесуальними правами держав-учасниць Римського статуту МКС. Крім того, Римським статутом МКС передбачена можливість виходу з нього лише держав-учасниць, які його ратифікували. Таким чином, Україна зобов'язана співпрацювати з МКС, не може відмовитись від цього та, водночас, має менший обсяг прав, ніж держави-учасниці Римського статуту МКС.

На сьогодні процедура співробітництва з МКС в Україні не врегульована ні в матеріальному, ні в процесуальному законодавстві. У законодавчих актах можна знайти лише поодинокі норми щодо такого співробітництва. Так, наприклад, відповідно до п. 4.3.7. Положення про Департамент міжнародно-правового співробітництва Генеральної прокуратури України забезпечення взаємодії Генеральної прокуратури України з МКС покладено на відділ міжнародного співробітництва вказаного Департаменту [18]. Таким чином, співробітництво та будь-яка комунікація з МКС має забезпечуватись даним структурним підрозділом. Крім цього, варто зазначити, що у Верховній Раді України перебуває на розгляді проект Закону України № 7179 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом" [19]. Ним передбачається, що на стадії проведення розслідування Прокурором МКС співробітництво з МКС буде здійснювати

Генеральна прокуратура України, а на стадії судового розгляду та апеляційного оскарження справи – Міністерство юстиції України. Проте, на жаль, вказаний документ і досі має статус законопроекту. Невідомо, коли останній буде прийнятий та чи буде прийнятий взагалі.

Висновки. Проведене наукове дослідження дає змогу констатувати, що норми ч. 4 ст. 10 КК України та ст. 614 КПК України необхідно тлумачити комплексно, у їх нерозривному взаємозв'язку, адже зміст останніх не співпадає, хоча врегульовує єдині за своєю суттю правовідносини. У цьому контексті варто наголосити на необхідності приведення вказаних положень до єдиного, узгодженого вигляду.

Наразі в Україні на законодавчому рівні врегульоване лише питання виконання вироків Міжнародного трибуналу щодо колишньої Югославії. Одночасно із цим, вимушені констатувати, що хоча Україна визнала юрисдикцію МКС *ad hoc*, проте ані в КПК України, ані в інших законодавчих актах нашої держави не передбачено механізму виконання рішень і процедури співробітництва з МКС. Натомість єдиний документ, де розкривається механізм співробітництва держави з МКС – Римський статут МКС – так і залишається не ратифікованим.

Вказане викликає особливе занепокоєння, адже ситуація щодо України зараз перебуває в МКС на стадії попереднього розслідування. У тому випадку, якщо, наприклад, МКС зробить до України запит про арешт і передачу особи, останній буде складно виконати, адже відсутні відповідні законодавчі норми. При цьому, застосування аналогії та використання норм КПК України, які регламентують екстрадицію, в межах міжнародного співробітництва України з МКС є недопустимим, оскільки, по-перше, у кримінальному процесі відсутня аналогія закону, а є лише аналогія права; по-друге, це буде вважатися грубим порушенням прав людини та міжнародно-правових зобов'язань України.

Таким чином, Україні необхідно закріпити у кримінальному матеріальному та процесуальному законодавстві норми, які врегулюють наступні питання: 1) механізм взаємодії державних органів України з МКС; 2) порядок виконання вироків МКС має бути врегульований більш детально; 3) передбачити кримінальну відповідальність службових осіб за невиконання вироків МКС; 4) гармонізувати норми КК України у частині злочинів проти миру, людяності та міжнародних військових злочинів із елементами злочинів, які передбачені Римським статутом МКС.

Література

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. Дата оновлення: 15.12.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 15.05.2018).
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 18.04.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 15.05.2018).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 24.04.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 15.05.2018).
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права: проект Закону України. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2018/02/02/20180202164020-27.docx>.
5. Підгородинська А. В. Актуальні питання співробітництва України з міжнародними судовими установами. Вісник Чернівецького

- факультету Національного університету "Одеська юридична академія". 2015. № 3. С. 201-212.
6. Буроменський М. В. Деякі судження про поняття міжнародного кримінального права. Вісник Академії правових наук України. 2003. № 2-3. С. 359-370.
 7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 30.09.2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 15.05.2018).
 8. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. Дата оновлення: 20.07.2014. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 15.05.2018).
 9. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. Дата оновлення: 15.12.2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-17> (дата звернення: 15.05.2018).
 10. Угода між Україною та Організацією Об'єднаних Націй про виконання вироків, винесених Міжнародним кримінальним трибуналом для колишньої Югославії: міжнародний договір від 07.08.2007 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_k51 (дата звернення: 16.05.2018).
 11. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 30.01.2016 р. № 2-в/2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v002v710-16> (дата звернення: 16.05.2018).

12. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: міжнародний договір від 21.03.2014 р. та 27.06.2014 р. Дата оновлення: 30.11.2015. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 16.05.2018).
13. Statement by the delegation of Ukraine at the General Assembly Seventieth session on Report of the International Criminal Court: draft resolution (A/70/L.47) [item 78]. URL: <https://ukraineun.org/en/press-center/65-statement-by-the-delegation-of-ukraine-at-the-general-assembly-seventieth-session-on-report-of-the-international-criminal-court> (дата звернення: 16.05.2018).
14. PACE – Resolution 2198 (2018) – Humanitarian consequences of the war in Ukraine. URL: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24432&lang=en> (дата звернення: 16.05.2018).
15. Rome Statute of the International Criminal Court: міжнародний договір від 17.07.1998 р. URL: https://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/ea9aeff7-5752-4f84-be94-0a655eb30e16/0/rome_statute_english.pdf (дата звернення: 15.05.2018).
16. Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності вищими посадовими особами держави, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян під час мирних акцій протестів у період з 21 листопада 2013 року по 22 лютого 2014 року: Заява Верховної Ради України від 25.02.2014 р. № 790-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/790-18> (дата звернення: 16.05.2018).

17. Про Заяву Верховної Ради України “Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій “ДНР” та “ЛНР”, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян”: Постанова Верховної Ради України від 04.02.2015 р. № 145-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/145-19> (дата звернення: 16.05.2018).
18. Про затвердження Положення про Департамент міжнародно-правового співробітництва Генеральної прокуратури України: Наказ Генеральної Прокуратури України від 14.11.2017 р. № 324. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=203687 (дата звернення: 17.05.2018).
19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом: проект Закону України від 05.10.2017 р. № 7179. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62671 (дата звернення: 16.05.2018).

References

1. On the Judicial System and Status of Judges: Law of Ukraine from 02.06.2016 № 1402-VIII. Update date: 15.12.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (appeal date: 15.05.2018).
2. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine from 05.04.2001 № 2341-III. Update date: 18.04.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (appeal date: 15.05.2018).

3. Criminal Procedural Code of Ukraine: Law of Ukraine from 13.04.2012 № 4651-VI. Update date: 24.04.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (appeal date: 15.05.2018).
4. On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Harmonisation of Criminal Legislation with Provisions of International Law: Draft of the Law of Ukraine. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2018/02/02/20180202164020-27.docx>.
5. Podgorodinskaya A. V. Topical Issues of Co-operation between Ukraine and International Judicial Bodies. Herald of the Chernivetskiy Faculty of the National University “Odessa Academy of Law”. 2015. № 3. P. 201-212.
6. Buromenskiy M. V. Some Views on the Definition of the International Criminal Law. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2003. № 2-3. P. 359-370.
7. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine from 28.06.1996 № 254к/96-BP. Update date: 30.09.2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вп> (appeal date: 15.05.2018).
8. On International Agreements of Ukraine: Law of Ukraine from 29.06.2004 № 1906-IV. Update date: 20.07.2014. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (appeal date: 15.05.2018).
9. On the Rules of Procedure of the Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine from 10.02.2010 № 1861-VI. Update date: 15.12.2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-17> (appeal date: 15.05.2018).
10. Agreement between the United Nations and Ukraine on the Enforcement of Sentences of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia: international treaty from 07.08.2007. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_k51 (appeal date: 16.05.2018).

11. Opinion of the Constitutional Court of Ukraine in Case of Application of the Verkhovna Rada of Ukraine on Issuing the Opinion on the Conformity of the Draft Law on Amending the Constitution of Ukraine (in Terms of Justice) with Requirements of Articles 157 and 158 of the Constitution of Ukraine from 30.01.2016 № 2-B/2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v002v710-16> (appeal date: 16.05.2018).
12. Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their member states, of the one part, and Ukraine, of the other part: international treaty from 21.03.2014 and 27.06.2014. Update date: 30.11.2015. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (appeal date: 16.05.2018).
13. Statement by the delegation of Ukraine at the General Assembly Seventieth session on Report of the International Criminal Court: draft resolution (A/70/L.47) [item 78]. URL: <https://ukraineun.org/en/press-center/65-statement-by-the-delegation-of-ukraine-at-the-general-assembly-seventieth-session-on-report-of-the-international-criminal-court> (appeal date: 16.05.2018).
14. PACE – Resolution 2198 (2018) – Humanitarian consequences of the war in Ukraine. URL: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=24432&lang=en> (appeal date: 16.05.2018).
15. Rome Statute of the International Criminal Court: international treaty from 17.07.1998. URL: https://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/ea9aeff7-5752-4f84-be94-0a655eb30e16/0/rome_statute_english.pdf (appeal date: 15.05.2018).
16. On Recognition of the Jurisdiction of the International Criminal Court by Ukraine over Crimes against Humanity, Committed by Senior Officials of the State, which Led to Extremely Grave Consequences and Mass Murder of Ukrainian Nationals during Peaceful Protests within the

period of 21 November 2013 – 22 February 2014: Declaration of the Verkhovna Rada of Ukraine from 25.02.2014 № 790-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/790-18> (appeal date: 16.05.2018).

17. Declaration of the Verkhovna Rada of Ukraine On the recognition of the Jurisdiction of the International Criminal Court by Ukraine over crimes against humanity and war crimes committed by senior officials of the Russian Federation and leaders of terrorist organisations “DPR” and “LPR”, which led to extremely grave consequences and mass murder of Ukrainian nationals”: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine from 04.02.2015 № 145-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/145-19> (appeal date: 16.05.2018).
18. On Approval of the Regulation of the Main Department of International Legal Cooperation of the Prosecutor General’s Office of Ukraine: Order of the Prosecutor General’s Office of Ukraine from 14.11.2017 № 324. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=203687 (appeal date: 17.05.2018).
19. On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Cooperation with the International Criminal Court: Draft of the Law of Ukraine from 05.10.2017 № 7179. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62671 (appeal date: 16.05.2018).